

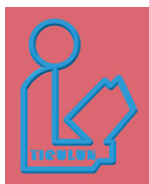
Truyện ngắn của

SONG LINH

Thức giấc nửa khuya

Thức giấc nửa khuya

Song Linh

Paris * 09.2025

Bìa & dựng : *Ban Tuyển đọc TVTL*

Nguồn : *Thư viện Tiểu Lùn*

Thức giấc nửa khuya

SONG LINH

HIỆN ĐẠI số 3
Saigon * tháng 6-1960

Người vợ có tội gì? Tại sao lại
thiệt thòi hơn những người
tình nhân. Mưa chột đổ trên mái tôn.
Thuận có cảm tưởng mơ hồ rằng mình
vừa nói câu ấy giữa lúc anh thức giấc.
Thuận nằm im, mắt mở rộng trong đêm
tối. Mùi trắng mờ của tấm đỉnh màn,
trũng xuống mắt anh. Hoa ngủ say bên
cạnh, mặt nàng quay vào tường. Mái tóc
thả ra, vắt qua tay anh, chẻy rẽ thành
nhiều ngả trên mặt gối. Chiếc áo lụa trắng
cộc bung hết cúc ở phía dưới, vén lên,
để hở một mảng da bụng trắng. Bàn tay
phải của nàng đặt hờ ngang lưng quần.
Tay kia để dài dưới cằm, những ngón

đuổi ra sát làn tuyền của màn. Thuận thấy vợ ngủ thật ngon, lòng anh bỗng thương yêu rào rạt. Từ ngày Hoa lấy anh, tính ra mới được bốn tháng mười sáu ngày. Hai người không hề có cưới hỏi gì. Đó là chuyện không vui cho gia đình anh. Nhưng cả hai cùng thấy sự nương tựa vào nhau mà sống này, thật trọn vẹn tình thương và sâu đậm ý nghĩa, Hoa không hề đòi hỏi gì ở anh. Nàng chỉ sống lấm lũi bên cạnh chồng, và chiều chồng lũng ly từng tý. Nhiều khi Thuận có cảm tưởng Hoa đã bỏ quên nàng, mà chỉ miệt mài theo đuổi những điều nhỏ bé trong công việc săn sóc chồng. Hình như niềm vui của nàng được tạo ra ở đấy. Có lần vì quá bận việc, anh quên cả gọi đầu. Nàng phải kéo anh ra nhà tắm, đổ nước và xoa xà phòng cho anh. Anh cười khô hời:

– Lần nào em cũng cứ coi anh như là con em không bằng.

Hoa bật cười, cũng khẽ lên đầu anh.

– Khốn nhưng anh lười như hủi ấy cơ,

Mấy hôm nay chuyển mùa. Trời thật nóng. Căn nhà mái tôn thấp nhỏ, hầm hập như nồi nước sôi đầy vung kín. Vừa trưa, sức nóng lại càng tăng lên dữ dội. Mái tôn hình như nẻ ra, tiếng chuyển mình ròn tựa tàu lá chuối khô bị gió đập. Hoa phải cặm cùi lau bóng sàn xi măng cho anh nằm. Thuận nhìn những giọt mồ hôi long lanh trên trán và những sợi tóc dính sát hai bên má vợ, anh tự nhiên bất mãn cái số phận mình – có ai bằng lòng số phận mình đâu. Thuận giằng lấy tấm bao tải trên tay vợ. Anh muốn than van sự nghèo túng với nàng. Nhưng không

hiếu sao anh lại nói một câu cộc lổng, gay gắt:

– Thôi đưa đây.

Hoa ngẩng lên, hai mắt ngạc nhiên. Những giọt mồ hôi bò từng dòng ở cổ nàng, và thấm ướt cả một khoảng ngực áo. Thuận hơi thấy mình vô lý, nhưng đã trót sẵn giọng, anh đâm tự ngượng và nói vu vơ:

– Trời thì nóng...

Thuận ném tấm bao tải vào góc nhà. Anh ngại ngùng chưa dám nằm vì sàn còn ẩm nước. Hoa đứng im, lưng dựa vào tường, môi mím lại, nét buồn giận còn nấn ná trên khuôn mặt lấm tấm mồ hôi và tóc rối. Chân nàng trắng, đi trần, bẩn nước đất. Thuận thở dài, lưng anh mỏi nhừ. Thứ ngao ngán của một tờ

giấy hoang sa mạc, đợi nét mực thể hiện tư tưởng của người viết hàng giờ, hơn thế nữa, mà chủ nó vẫn loay hoay nhào nặn với bao thuốc vơi già nửa, kéo rộng như mảnh vải liệm người chết trong óc Thuận. Anh bảo vợ, giọng trống không:

– Không ra rửa mặt mũi đi còn đứng đấy làm gì?

Hoa lúi thúi ra bốn nước. Thuận ái ngại nhìn theo qua cửa sổ.

Anh thấy Hoa cầm khăn úp lên mặt, và cổ nàng ngửa cao. Thuận biết nàng đang tủi thân khóc thầm. Anh vội quay đi. Hoa vào ngồi ngoan ngoãn dưới chân bàn, mắt nàng còn hoe đỏ. Thuận muốn ngả lưng cho đỡ mệt. Nhưng anh không sao tìm được giấc ngủ. Nó lờn vờn như cái bóng làm Thuận lừa bắt đến mỗi óc. Anh thiếp đi trong cái nóng hun lò. Tiếng

những trang sách lật đều đặn, rã rời của Hoa dần mất hẳn. Thuận thức dậy sau giấc ngủ nặng nề. Hoa ngồi đọc sách mà như ngủ. Lại một trang giấy qua đi, như những ngày tháng buồn lùi về đằng sau cuộc đời. Ý tưởng thu lượm được ít nhiều trong đó, chỉ nổi thêm toa cho con tàu dĩ vãng, leo đèo, bám sát từng giây phút hôm nay. Người ta chạy; nó đuổi theo cướp giật từng mẫu đường, từng mẫu thời gian để làm giàu hiện tại của nó, và quá khứ của mình. Cho đến khi người mệt quá vấp ngã, thì nó đè theo. Cá nhân chìm vào quên lãng. Thuận nghĩ đến cuộc sống vô lý của chàng và Hoa, với những ràng buộc không còn vô tình được gói ghém, đùm bọc để cùng nhận lĩnh những vui buồn lẫn lộn trong hạnh phúc hàng ngày. Không ai ca thán, vì tình thương đã thắng. Thuận chợt hối hận mình đã gặt năng không đâu lúc nãy.

Bây giờ trông dáng điệu nàng hiền ngoan mệt mỏi anh bỗng thấy thương xót, Thuận ngồi dậy, hỏi nàng giọng yêu mến:

– Em không ngủ à?

Hoa ngược lên, trang sách gấp lại tự nhiên. Nàng lắc đầu không nói. Thuận ngượng ngịu, ngồi sát cạnh nàng.

– Em giận anh đấy à? Thôi anh xin lỗi. Lúc này anh hơi điên.

Hoa phụng phịu, rồi phân trần:

– Em có làm gì anh đâu? Tại ông trời nóng chứ. Sao anh lại gắt em?

Thuận cười gật gật đầu:

– Anh điên thật. Thôi hòa em nhé.

Hoa bật cười, lườm anh khóe mắt mũi tên.

– Anh chỉ được bộ nịnh là tài.

Tuy vậy nàng cũng vẫn cầm quạt, quạt cho anh. Hai vợ chồng anh cảm thấy thương nhau hơn bao giờ hết. Buổi tối, sau khi đi dạo phố về, Hoa còn chong đèn ngồi khâu nốt cho anh cái quần đùi. Thuận lên giường nằm. Lá cây bên ngoài không hề lay động. Trời tĩnh gió và oi bức đều đặn. Anh thiếp đi vô cớ. Lúc thức giấc thì mưa rồi. Hoa ngủ mê mết không biết gì. Trận mưa đầu mùa thật to, nhưng ngắn. Tiếng nước dội mạnh như gạch vụn ném xuống mái tôn. Hơi đất xông lên ngai ngái. Sấm chớp đánh liên hồi. Mưa đêm mới chớm không đem lại cho người ta sự thoải mái dễ chịu. Dầu sao nó cũng đáp đúng lúc mong đợi của mọi người. Nhất là vợ chồng anh trong căn nhà chật hẹp này. Thuật khẽ nâng vầng tóc Hoa lên, kéo tay về. Anh nhẹ

lay vai vợ. Nàng trở mình quàng tay qua lưng anh, hai chân thu vào lòng chồng. Thuận âu yếm hôn phớt môi nàng.

– Hoa ơi! - Anh gọi nhỏ.

Hoa thức lò mờ, mắt vẫn nhắm:

– Gì anh?

– Dậy anh bảo cái này,

Hoa ôm chặt anh, nũng nịu:

– Tối mai cơ mà,

Thuận đẩy lên:

– Ở kia, không mà.

Anh tiếp:

– Trời mưa, nhà dột hay sao ấy em ạ.

Hoa mở mắt. Hai tia nhìn sát nhau.
Nàng hỏi:

- Lâu chưa anh?
- Mới lúc này.
- Sao em không biết.
- Tại em mãi ngủ.

Hoa cười chúi đầu vào cổ anh:

- Em rõ thật hư anh nhỉ?

Thuận định nói một câu rất yêu. Nhưng bỗng một tia chớp lóe sáng từ ngoài cửa, Hoa sợ hãi áp mặt vào, ngực anh. Nàng vừa kịp nói: “có sét” thì tiếng nổ đã xé lên kéo lê như một chuỗi mìn dây, Thuận ôm vợ im lặng. Anh nghĩ tới những năm chiến loạn đã qua trên quê hương mình. Con đường Hà Nội – Hải Phòng mìn chôn la liệt như dưa hấu. Đạn đại bác của giặc từ đâu dội về làng anh, phá nát cả hàng tre, bãi sắn.

Người ta bỏ nhà cửa, bỏ vườn ruộng tản mác đi tha phương cầu thực. Gia đình anh hồi cư về thành sớm, nên tránh được cảnh xảy đàn tan ghé của phần lớn các gia đình thời loạn khác. Tiếng nói của Hoa đập bờ tư tưởng anh:

– Anh ngủ đấy à?

Thuận không trả lời, khẽ giấu tiếng thở dài. Mưa ngớt hạt, chỉ còn lộp độp trên mái nhà, và tí tách rơi rơi xa vắng. Đã có gió phẩy phẩy mát da. Nửa đêm về sáng đang hồi lại cái sinh hoạt ban ngày. Một vài tiếng động cơ nắc nghẹn còi cút. Tiếng chân ngựa kéo xe chạy đơn lẻ trên mặt đường. Gà gáy đầu canh yếu hơi gió, rền rền điệu kèn đưa đám. Buồn thú buồn ngậm ngùi mà ngóng đợi.

Thuận hỏi vợ:

– Em có đóng cửa sổ không?

– Có anh ạ.

– . . .

Và nàng nói:

– Mai anh đi làm muộn mất thôi.

✱

Cái hình ảnh lý tưởng mà bấy lâu Thuận điêu khắc rất tinh vi trong óc hôm nay đã bị phá hủy bởi thực tại. Thuận trở về. Lòng anh đậm sâu ảm mốc. Cái sung sướng no đủ của tâm hồn tạo dựng trong suy tư đã sụp đổ trước đối tượng hiện hữu. Hoa không được như lời bạn anh nói. Nàng là một người đàn bà thường. Thoạt nhìn cũng biết ngay người thù mị đến chỗ mộc mạc. Nét mặt kém vẻ

linh động mặn mà. Thân hình và dáng đi không được yếu điệu trí thức. Giọng nói thiếu nhanh nhẹn thanh tao, đôi khi lạc vài tiếng ngọng. Tuy nhiên ở Hoa còn giữ lại rất nhiều sự thuần hậu của lớp người trước. Mái tóc búi trùng ngang vai của nàng, khiến Thuận nhớ đến những cặp vợ chồng công tư chức còn trẻ thời tiền chiến – Những người vợ chỉ biết chiều chồng và chắt chiu, chịu đựng. Ngày nay cái đẹp tốt cũ trở nên lỗi thời. Trách nhiệm không ở ai. Thời đại, chúng nhận sự đào thải ấy. Hướng đi lên nhằm lẫn tốt xấu chẳng ai buồn để ý. Người ta sống vội vàng, xao xuyến. Tình cảm chạy theo bề mặt, và lý trí mất thăng bằng. Tương lai là vô lý, ngày nay, hôm qua cũng chẳng hơn. Thuận muốn đứng lại như con thuyền cắm sào đợi khách, suốt đời trung thành với cái bến lạnh lùng và cái quán lá tiêu xơ. Nhưng sông cứ xâm

thực, đổi dòng. Thuyền ùa theo nước lũ. Bến xưa, quán lá trơ vơ rồi mất hẳn. Người ta biến nó thành một danh từ để nhắc nhở. Nhưng không ai biết để tìm về với nó – Thuận là con thuyền ấy. Anh bị cuộc sống nước lụt cuốn theo, để rồi quen dần với những hải cảng rộng lớn, sâu uất. Đôi khi nhớ lại cảnh cũ, dòng sông, bóng tre, anh thấy lòng nuối tiếc, nhưng không đắm thắm nhiệt thành. Thứ nuối tiếc của anh bắt nguồn từ một thời đại chuyển hướng. Nó là tâm tình của những người yêu cũ gặp nhau mà không muốn chấp nối lại.

Thuận nhờ chiều hôm ấy, anh theo người bạn dẫn về nhà Hoa. Nơi Hoa ở nằm bên con đường xe chạy ra ngoại ô của một tỉnh lỵ nhỏ nhoi, cổ điển – Cổ điển như những chiếc xe đồ cộc cạnh, thường chạy qua nhà nàng, và im lìm mực thước

như cuộc sống một công chức về già. Đời Hoa chìm vào đó từ ngày còn nhỏ. Lúc lớn lên thì bám chặt vào nếp sống phẳng lặng ao tù như những chiếc xe đồ kia kiên nhẫn bám chặt lấy mặt đường để bòn tiền cho chủ. Vì hoàn cảnh túng thiếu sau ngày người cha mất, Hoa phải bỏ học khi bắt đầu lên lớp nhất. Nàng ở nhà làm thân với chiếc máy khâu. Lúc thành thạo thì may thuê vá mướn kiếm tiền giúp mẹ, nuôi anh ăn học. Người anh được gửi về thủ đô trọ học. Song vì có máu ngâm nga, viết lách nên thuộc bài thì ít mà thơ văn lêu lổng lại thuộc nhiều. Kết quả thi hỏng nhiều năm, cuối cùng giải thoát bằng cách quay về lấy vợ. Cô em hy vọng nhờ vả anh sau này, bây giờ được thêm bà chị dâu hợp lực bên chiếc máy khâu. Hai chị em cặm cũi với đường kim mũi chỉ. Người anh thản nhiên làm công việc sưu tầm thơ phú.

Bà mẹ đi sớm về trưa, nhặt nhanh từng đồng, từng cắc trên mẹt khoai, sắn hoặc ngô luộc. Mức sống đã eo hẹp lại càng eo hẹp chật vật hơn khi thêm một đứa bé ra đời. Người chị dâu mới đẻ chưa làm gì được. Hoa phải gánh vác vất vả hơn. Cả ngày nàng làm lụng không ngừng tay. Hết may thuê, giặt quần áo cho chị dâu, cho mẹ, cho anh và tã lót cho cháu, rồi thổi cơm nấu nước, đi chợ. Không việc gì không qua tay Hoa. Nhưng cái cùng quần cứ níu miết lấy gia đình nàng, như những mũi kim máy chạy tũn mủn, níu lấy hai mảnh vải nàng vẫn may.

Hôm về xem mặt nàng, Thuận chỉ uống với chén nước nàng rót mời và thăm hỏi vài câu xã giao qua loa. Rồi anh cáo từ ra về, lấy cớ bận. Thực ra anh không vui gì. Cô Hoa đứng trước mặt anh trái ngược hẳn với cô Hoa được độc

tôn trong tiềm thức. Thuận thất vọng và giận mình quá bỗng bột. Trên đường về, anh chỉ nhớ được cái cổ tay tròn trắng của nàng. Đó là một ưu điểm anh tạm công nhận sau khi gạn lọc kỹ lưỡng. Thuận giữ cái ưu điểm ấy để an ủi mình. Anh nghĩ đến một mẫu áo cộc sát nách đang thịnh hành trong giới phụ nữ tân tiến. Cánh tay Hoa đều đặn, tròn nẩy và trắng muốt sẽ lộ ra khi nàng mặc áo ấy. Rồi mái tóc búi cũng sẽ được cắt ngắn, uốn theo kiểu mới nhất. Hoa hẳn phải đẹp hơn. Trong giây lát Thuận lại tô điểm được một tác phẩm mới, thay vào chỗ trống vắng mà hình ảnh lý tưởng trước vừa mất đi. Thuận đem chuyện mình nghĩ nói cho người bạn nghe. Hân cười bảo rằng:

– Cậu không còn yêu nữa, mà cậu đã thương hại người ta.

Thuận không phản đối, anh phân vân lý luận rồi cuối cùng gật đầu: công nhận. Người bạn xác định:

– Tốt hơn hết, cậu không nên đến nhà người ta nữa. Mặc dù thế là hàm xúc một hành động thí nghiệm trẻ con. Nhưng đời này ai là người lớn? Cái lớn đây không ý niệm thể xác. Còn tinh thần thì muôn mặt. Nó không chấp nhận toàn diện cho một người nào.

Hân ngừng giọng, rồi kết luận:

– Tôi bảo cậu không đến như thế lại hơn. Họ sẽ tự hiểu mà thay đổi lập trường.

Xe vào bến. Thuận chia tay người bạn. Anh ra ga mua vé tàu đi Huế. Quảng đường này hình ảnh Hoa mờ hắt. Thuận nao nức nghĩ đến cô người yêu cũ. Thủy

nằm nào với dáng đi chênh vênh trên phố vắng hao gầy. Lá mùa đông rụng ngập ngừng. Hai người gặp nhau. Mắt nàng sâu êm bóng tối, và thoáng giây vẩn vương lưu luyến. Tình yêu chợt đến. rồi chợt đi như bóng mây chiều. Không ai phiền hà trách giận ai, mà vẫn nghĩ đến nhau.

Thuận đặt chân xuống thành phố vào một đêm giáp tết. Con đường về nhà anh, vắng hun hút. Mưa bụi bay nhiều. Cỏ dưới chân đầm nước. Bóng dòng sông Hương mờ sương khói, như trong truyện thần thoại. Những chấm sáng đèn dầu nhoè yếu lay lắt trên những con thuyền yên giấc. Thủy lấy chồng ngày hôm trước. My, em gái anh, kể chuyện lại ngày hôm sau. Anh cười nhếch môi. Lòng không nín kéo, nhưng buồn đâu đâu. Thuận nghĩ đến một sự hiển dăng

vào giữa đêm mùa đông của cặp vợ chồng mới cưới. Anh cảm thấy mình bơ vơ. Hình ảnh Hoa được tiếp nhận lại tạm thời, để bù đắp cái hao hụt gọi là trong anh. Ngày mồng hai tết anh gặp Thủy khoác tay chồng dạo phố. Bờ vai nương tựa của nàng nép hẳn bên sự che chở sẵn đón của người chồng; nói cho Thuận biết: anh đã mất sự hiện hữu ở nàng từ lâu. Thuận buông lỏng tia nhìn, rồi ngược qua vợ chồng Thủy. Anh nện gót giày đều và mạnh hơn. Cái đông đảo mùa xuân: màu áo, tiếng cười, vỏ dưa, xác pháo chỉ còn là hư vị trong anh. Hoa hiện sáng giữa tâm tình cởi mở của anh.

Thuận rời Huế ngay sáng mồng ba. Những kỷ niệm căn nguyên được trút bỏ ở đây. Tình yêu vớt vát thả lên mây núi Ngự. Đáy sông chiếm phần dư ảnh. Trôi đi. Chiều chiều nắng xế hoa đèn. Thuận

ra đi không còn ai trông vờ. Diễm mắt Thủy xưa kia ngược lên nhẩn nhủ. Bây giờ vắng rồi. Nàng sống yên phận, như cái buồn cố đô. Thuận đi xa, niềm vui phần khởi đem theo. Tiếng còi tàu lê thê chỉ để lại cho người tiễn đưa những trùng héo tâm hồn. Thuận quyết định một thái độ thẳng, rõ.

Anh trở lại thật sự với Hoa. Tình yêu chưa bén rễ, nhưng anh nghĩ hạnh phúc sẽ đến bằng hôn nhân. Lần này mọi thắc mắc ngại ngùng đã ổn định. Thuận bình tĩnh bước lên thêm nhà Hoa. Trong câu chuyện trao đổi giữa anh và nàng. Anh đã mất phần chủ động không ngờ. Hoa thật thông minh từng nước bước mà giữ giá trị mình. Lời người bạn anh nói hôm nào, bây giờ đã vượt khỏi mớ vô ý thức để biến thành thứ khí cụ chiến thắng anh. Hoa nói rằng: Nàng không yêu anh.

Người nữ y tá già, có nét mặt hao hao giống Hoa, đem thuốc vào tiêm cho Thuận. Anh nằm bất động trên giường, lắng nghe cái cảm giác ê chề và chai sạn luồn lỏi trong cơ thể. Những mũi kim lách vào gân, vào thịt đã trở nên quen thuộc với sự đau đớn của anh. Anh không ca thán gì, mà nhẫn nại chịu đựng. Sự nghỉ dưỡng của anh cần ngang với số thuốc thường nhật trong người anh. Thuận vào nằm đây gần nửa năm rồi. Tháng ngày và ký vãng đứng chờ anh ngoài cửa bệnh viện. Nó chỉ có nghĩa khi cái sinh hoạt ràng buộc con người, ở đây thời gian: không kể nữa. Chị Hạnh – tên cô y tá luống tuổi – cầm miếng bông ấn vào chỗ mũi kim vừa rút ra khỏi tay Thuận. Chị nhìn anh, cười khen:

– Trông ông độ này khá lắm rồi.

Thuận vui nhẹ:

– Vâng!

Chị Hạnh đi ra, tiếng nói hắt trở vào.

– Ngày mai bác sĩ cho ông chụp phim lại rồi đấy.

Tấm blouse trắng của chị thoáng khuất sau cánh cửa lay động. Chiếc quạt trần vo vo buồn ngủ. Thuận nhìn dần lấy nó, mắt anh mờ dần. Những năm vừa qua quay tròn trong đó. Đầu tiên lời nói của Hoa, người đàn bà biết mình bị tổn thương, đã đuổi bỏ một dịp may tình duyên để bảo vệ tinh thần mình. Thuận thầm phục, và cho đó là một sự hy sinh cao đẹp. Tuy nhiên tự ái đã bắt anh chấm dứt hẳn. Anh trở lại thủ đô kéo lê cái chán chường trên hè phố: những tiệm nhảy, tiệm ăn. Rồi bệnh tật khởi đầu từ

nhiều đêm vô vị. Hình ảnh những ngọn đèn dầu tù mù, khu nhà lá lụp sụp hơi hám buồn nôn, nhắc anh nhớ đến những con đàn bà vô hồn trần trụi và trơ trẽn. Thuận nghĩ đến cuộc sống bệ rạc của họ. Những con chuột chui rúc dưới cống rãnh thối tha nhầy nhụa không khác gì. Bệnh tật gieo đi nhiều hơn cả bệnh dịch hạch. Anh đi vào bằng sinh lực hăm hở, lúc ra rước lấy vi trùng lao. Hôm vào nằm nhà thương, Thuận được chị Hạnh dẫn xuống khu bài lao. Những người đồng bệnh thu nhận anh thân mật, ở đây rất dễ quen nhau. Họ nói cho anh biết giường anh hiện nằm là của một người chết mới đem xuống nhà xác. Người còn trẻ, có vợ nhưng ở xa không đến kịp. Thuận chán nản nghĩ đến sự lồng khung của định mệnh. Tự nhiên anh thấy ngực mình chói đau, rồi cơn ho bật lên hằn học. Thuận vượt ngực, mặt mày choáng

váng. Anh nằm xuống giường, giọng bình thản, bảo với mấy bạn rằng:

– Đã có một thời gian không có ta trên trái đất, thì một ngày kia trái đất cũng sẽ vắng ta.

Thuận có tật thức giấc vào khoảng hai giờ đêm. Hình ảnh ogrời đàn bà búi tóc chiều chiều đứng ngoài hàng cây gai vọng mắt vào bệnh viện ám ảnh Thuận miệt mài. Không hiểu do cái linh cảm nào xui khiến mà Thuận cứ nhất định cho rằng người đàn bà ấy phải là vợ người đàn ông đã chết ở giường anh. Thuận bỗng thấy thương nàng thật nhiều. Nỗi buồn của anh ôm ấp nàng, như nắng hoàng hôn ôm ấp bóng lá, bờ gai – chỗ nàng đứng đợi từng chiều. Thuận chợt liên tưởng tới Hoa, với buổi chiều anh đến nhà nàng. Con đường Đà Nẵng - Hội An trơn nhựa và uốn khúc. Những

dãy nhà mới lợp còn vàng mái rạ, san sát trong vườn in lá xanh chạy ven dọc đường. Một đoạn đường xe lửa chết, còn trơ hai thanh sắt nâu rỉ song song quặt về phía làng mạc xa tắp. Đường ơ-tô chạy rẽ sang tay trái, qua những nhịp cầu, trại lính, cánh đồng và xa xa núi đứng dàn hàng. Thuận xuống bến thì trời mưa tự bao giờ. Anh thu mình trong áo lạnh, đi men theo hè phố. Khi đến nhà Hoa thì áo anh đã trắng nước mưa. Hoa đang chăm chú ngồi máy. Nàng tiếp anh trong lúc mặc vội tấm áo len. Thành phố nhỏ bé sum họp bằng những nóc nhà thấp xám rêu, ngày mồng ba còn đậm đà hương vị tết. Thuận ra đi lần ấy, nhớ thêm được đôi môi đỏ phẩm hạt dưa của nàng và cái lạnh thiếu vắng của quê hương. Từ đó tới nay – hai năm qua rồi – vì sinh kế bận bịu, Thuận không có dịp nào về thăm nhà nữa. Anh đã để mất hai mùa

xuân ở Huế. Hình anh Thủy, các em anh, nhiều người trong gia đình thương nhớ anh, như anh vẫn ao ước một mùa xuân trở về.

✱

Thuận ra nhà thương được hai tuần thì gặp Hoa. Buổi đi chơi thường trực của anh, với mục đích kiếm việc làm, đã đưa anh đến dịp may. Hôm đó anh tìm được việc, lúc về gặp Hoa. Hoa đi bên lề đường, dưới bóng những cây me xanh lá. Chiếc nón ngả màu xỉn, che khuất mặt nàng. Nàng cúi đầu đi, dáng tư lự. Lúc ngược lên thì vừa gặp anh. Hai người cùng dừng chân nhìn nhau, Thoáng giây Thuận nhận ra nàng và cất giọng trước.

– Kia cô Hoa, cô vào đây bao giờ thế?

Hoa ngáp ngừng mãi mới nói được một câu:

– Ông Thuận.

Thuận hỏi lại:

– Cô vào đây lâu chưa? Có việc gì hay . . .

Anh buông lửng câu nói. Hoa chớp mắt:

– Tôi theo nhà tôi vào đây lâu rồi.

Thuận khẽ gật đầu.

– À, ra cô đã lập gia đình.

– Vâng.

– Thế anh nhà làm gì ở đây?

– Thư ký phủ đông. Nhưng mất rồi.

Thuận chưa tin ở sự ghi nhận của mình. Anh hỏi lại:

– Cô nói sao? Anh ấy mất rồi à?

– Vâng, nhà tôi mất hơn sáu tháng nay rồi,

– Bệnh gì?

– Thừa, lao.

Thuận nhìn dải khăn trắng buộc sau mái tóc búi tròn của Hoa. Anh bỗng nhớ tới người đàn bà búi tóc đứng ngoài bờ cây nhìn vào bệnh viện ngày anh còn nằm ở đấy, Thuận lựa lời hỏi tiếp:

– Bây giờ cô làm gì để sống?

– Tôi làm thuê cho một tiệm may. Nhưng cũng sắp thôi. Tôi định về với bà cụ và anh chị tôi ở ngoài ấy.

Tự nhiên thấy lòng xót xa. Anh ái ngại nhìn xuống quần áo mình chép miêng:

– Tôi bây giờ cũng “tang thương” lắm rồi!

Hoa nhìn nhanh lại anh. Nàng nói:

– Ông bây giờ béo hơn trước chứ?

– Vâng, nhưng có lẽ mập thuốc thôi cô ạ.

Không đợi Hoa hỏi gì thêm. Thuận kể:

– Tôi cũng mới ở nhà thương ra nửa tháng nay.

Hoa mở to mắt ngạc nhiên.

– Ông bệnh?

– Vâng, lao - nhưng mới chớm.

Hoa thở dài cảm xúc. Thuận cũng buồn rầu nhắc nhở:

– Chóng thật, mới ngày nào. Thế mà cô đã đi ở riêng. Còn tôi vẫn cứ thế.

Hoa nói nhẹ:

– Tại ông muốn vậy chứ ai bắt.

Thuận vâng vê cổ áo:

– Giá ngày ấy cô nhận lời, thì tôi đâu đến nỗi...

Hoa di chân trên mặt đất:

– Ngày ấy ông giàu. Ông tự phụ, tôi không dám với cao.

Thuận ngửa bàn tay:

– Bây giờ thì nghèo rồi. Thất nghiệp và vừa kiếm được việc làm lương đủ sống thôi.

Thuận bảo Hoa bước chậm chậm bên anh. Anh chần chừ khá lâu, rồi nói thẳng với Hoa rằng:

– Đời tôi thua lỗ nhiều quá. Giá bây giờ có Hoa thì tôi đỡ khổ phần nào.

Hoa vẫn đi bên cạnh anh im lặng. Thuận nhìn nàng hỏi tiếp:

– Hoa nghĩ sao? Liệu như thế có được không? Tôi muốn chúng ta chấp nối, xây dựng lại, Hoa bằng lòng chứ?

Hoa không nói gì. Thuận thấy mắt nàng long lanh. Anh hỏi dồn:

– Sao? Hoa không ưng?

Hoa lắc đầu, mãi sau mới nhìn anh nói qua giọng nước mắt:

– Giá như ngày xưa thì em không

lấy anh đâu. Nhưng bây giờ thì em bằng lòng.

Thuận sung sướng cầm chặt tay nàng. Nắng buổi trưa rừng rực. Anh nghĩ tới một phần cơm chia làm đôi, của những bữa ăn đầu, khi lương chưa có. Hai vợ chồng dựa vào nhau mà sống, mà an ủi, thương yêu nhau trong cảnh huống bần hàn. Thế lại đẹp cuộc đời. Chẳng bù cái lúc anh hoang tàng, quăng tiền ra sắm sửa, chiều chuộng những cô tình nhân, mà rồi chẳng ra sao cả.

Người vợ đến sau phải nhận lĩnh những thiệt thòi quá đáng. Thì ra tình yêu cảm thông tạo dựng hạnh phúc, đã khởi đầu từ những sự kém, hèn.

SONG LINH

